Lárionad na Gaeilge: Taighde, Teagasc agus Tástáil

Ollscoil Mhá Nuad

Scrúdú Bhonnleibhéal 2 (A2)

Tuairisc an Phríomhscrúdaitheora

1 Meán Fómhair 2023 – 31 Lúnasa 2024

Cúlra
Is scrúdú inniúlachta Gaeilge atá i *Scrúdú Bhonnleibhéal 2 (A2)*. Tá sé dírithe, den chuid is mó, ar fhoghlaimeoirí fásta in Éirinn nó thar lear atá ag freastal ar ranganna oíche nó ar chúrsaí eile Gaeilge. Tá sé oiriúnach chomh maith dóibh siúd atá i mbun staidéar príobháideach. Go bunúsach, is scrúdú é seo a fhreastalaíonn orthu siúd ar fad ar mhaith leo cruthúnas ar a gcumas sa teanga.

Sa scrúdú seo, déantar tástáil ní amháin ar a bhfuil sa siollabas don leibhéal seo ach, chomh maith leis sin, ar a bhfuil i siollabas Bhonnleibhéal 1. Cuid mhór de na hiarrthóirí a thugann faoin scrúdú seo, is amhlaidh atá *Scrúdú Bhonnleibhéal 1 (A1)* gnóthaithe acu cheana. Tá an tsonraíocht atá mar bhunús le *Scrúdú Bhonnleibhéal 2 (A2)* bunaithe go ginearálta ar na tuairiscíní do leibhéal A2 den Fhráma Tagartha Comónta Eorpach do Theangacha (Comhairle na hEorpa, 2001). Meastar gur cheart d'iarrthóirí a bhfuil Bonnleibhéal 1 (A1) bainte amach acu timpeall 160-200 uair an chloig sa bhreis a chaitheamh i mbun staidéir sula dtugann siad faoin scrúdú seo.

Líon na n-iarrthóirí
Tugtar sa tábla thíos líon na n-iarrthóirí a thug faoi *Scrúdú Bhonnleibhéal 2 (A2)* ón uair a bunaíodh é sa bhliain 2005. Ó 2016 i leith, tá páirtchreidiúint ar fáil d'iarrthóirí ar mian leo an scrúdú cainte amháin a dhéanamh.

Bliain	Líon iarrthóirí
2005	14
2006	57
2007	80
2008	132
2009	144
2010	142
2011	149
2012	133
2013	28
2014	38
2015	60
2016	58*
2017	146*
2018	103*
2019	53*
2020	46*
2021	93*
2022	79*
2023	284* (227 PC)
2024	276* (221 PC)

*Iarrthóirí a rinne páirtchreidiúint san áireamh

Is é is ábhar don tuairisc seo ná na scrúduithe ar fad ag Bonnleibhéal 2 (A2) (idir lánchreidiúint agus pháirtchreidiúint) a reáchtáladh ón 1 Meán Fómhair 2023 go dtí 31 Lúnasa 2024.

Aiseolas ó na hiarrthóirí

Tugtar cuireadh do na hiarrthóirí go léir aiseolas a thabhairt do Lárionad na Gaeilge faoi cibé scrúdú a rinne siad. Iarrtar orthu ceistneoir a líonadh agus a dtuairimí a thabhairt faoi riar an scrúdaithe agus faoi ábhar agus leagan amach an scrúdaithe. Is aiseolas fíorluachmhar é seo agus cabhraíonn sé le Lárionad na Gaeilge feabhas a chur, ar bhonn leanúnach, ar chóras scrúdaithe Theastas Eorpach na Gaeilge.

Próifíl na n-iarrthóirí

Bailítear eolas faoi chúlra na n-iarrthóirí ó na foirmeacha iarratais. Ag brath ar líon na n-iarrthóirí, déantar anailís ar an eolas sin, ó am go chéile, le cabhrú linn próifíl a chruthú den chineál foghlaimeora a thugann faoi na scrúduithe ag na leibhéil éagsúla. Baineann an t-eolas sa rannóg seo leis na daoine fásta ar fad a chláraigh don scrúdú seo idir 1 Meán Fómhair 2023 agus 31 Lúnasa 2024.

Ag leibhéal A2, mná a bhí i 55% de na hiarrthóirí ar fad sa tréimhse seo. Éireannaigh ba ea formhór na n-iarrthóirí (87%) agus ba as an Fhrainc 4% agus Stáit Aontaithe Mheiriceá 4% díobh. As Ceanada, An Ghearmáin, An Bhreatain, An Pholainn agus An Rúis an chuid eile (5%).

Cuntas gairid ar phróifíl aoise na n-iarrthóirí

Tugtar eolas sa tábla thíos maidir le próifíl aoise na n-iarrthóirí.

Próifíl aoise	*Céatadán*
Faoi 18	5%
18-25	5%
26-45	33%
46-64	42%
Os cionn 65	14%
Níor thug aon eolas	1%

Cuntas gairid ar phróifíl oibre na n-iarrthóirí

Tugtar eolas sa tábla thíos maidir le próifíl oibre na n-iarrthóirí.

Próifíl oibre	*Céatadán*
Mac léinn	9%
Fostaithe	67%
Ar scor	18%
Dífhostaithe	1%

Fear/bean tí	4%
Níor thug aon eolas	1%

An fáth ar thug na hiarrthóirí faoin scrúdú
Lorgaíodh eolas ó iarrthóirí maidir leis na cúiseanna ar thug siad faoi *Scrúdú Bhonnleibhéal 2 (A2)*. Thug roinnt de na hiarrthóirí níos mó ná cúis amháin.
Tá torthaí na tréimhse seo sa tábla thíos.

Na cúiseanna a ndearna iarrthóirí an scrúdú	*Céatadán*
Le cabhrú liom dul chun cinn i mo phost	10%
D'iarr m'fhostóirí orm an scrúdú a dhéanamh	3%
Le cabhrú le hoideachas mo pháistí	14%
Dúil sa teanga	53%
Ar chúiseanna eile	16%

Na hionaid scrúdaithe
Faoi láthair reáchtáiltear *Scrúdú Bhonnleibhéal 2 (A2)* sna hionaid seo a leanas (ag brath ar an éileamh):

- Má Nuad
- Gaillimh
- Leitir Ceanainn
- Caisleán an Bharraigh
- Luimneach
- Corcaigh
- Ciarraí
- Cill Chainnigh
- Centre Culturel Irlandais, Páras

An scrúdú
Is mar seo a leanas a roinntear na marcanna i *Scrúdú Bhonnleibhéal 2 (A2)*:

- Labhairt 35%
- Cluastuiscint 25%
- Léamhthuiscint 25%
- Scríbhneoireacht 15%

An grádú
Is é atá sa mharc deiridh a fhaigheann an t-iarrthóir i *Scrúdú Bhonnleibhéal 2 (A2)* ná comhiomlán na marcanna a fhaigheann an t-iarrthóir i ngach ceann de cheithre chomhpháirt an scrúdaithe (labhairt, cluastuiscint, léamhthuiscint agus scríbhneoireacht). Ní éilítear pasmharc íosta sna comhpháirteanna féin.

Seo a leanas, sa tábla thíos, an grádú a dhéantar ar na marcanna sa scrúdú d'iarrthóirí a thugann faoin lánchreidiúint. Sa pháirtchreidiúint, is é sin nuair a thugann iarrthóirí faoin scrúdú cainte amháin, ní bhíonn i gceist ach Pas nó Teip.

Scrúdú Bhonnleibhéal 2 (A2)	
Grád	***Marc***
Pas le gradam	80-100%
Pas le tuillteanas	65-79%
Pas	50-64%
Teip	0-49%

Tabhair faoi deara go mbaineann na figiúirí sa chuid eile den cháipéis thíos le daoine fásta a thug faoin scrúdú idir 1 Meán Fómhair 2023 agus31 Lúnasa 2024. Tá figiúirí maidir le daltaí meánscoile le fáil i dtuairisc faoi leith.

Na gráid a bronnadh

Ba chóir a lua nach mbíonn torthaí na n-iarrthóirí mar an gcéanna ó sheisiún go seisiún. Is measúnú de réir critéar atá i gceist sa scrúdú seo, murab ionann agus measúnú de réir an noirm. Déantar caighdeánú ar gach gné de dhearadh na dtascanna agus de sholáthar agus de ghrádú na scrúduithe. Ar an gcaoi sin, is féidir a dhearbhú go gcuirtear na caighdeáin chéanna i bhfeidhm i ngach leagan den scrúdú ó bhliain go bliain. Ní dhéantar na marcanna a choigeartú chun go mbeidh siad ag teacht le clogchuar (*bell curve*), beag beann ar na caighdeáin a bhainfeadh cohórt faoi leith amach. Is mar sin is féidir a chinntiú go bhfuil an luach céanna ag baint le grád faoi leith sa scrúdú ó bhliain go bliain, sa chaoi is go mbeidh cothrom na Féinne le fáil ag iarrthóirí ó bhliain go chéile.

Seo a leanas briseadh síos ar na gráid a bronnadh ar na hiarrthóirí a rinne *Scrúdú Bhonnleibhéal 2 (A2)* sa tréimhse idir 1 Meán Fómhair 2023 agus 31 Lúnasa 2024.

(a) Lánchreidiúint

Grád	***Céatadán na n-iarrthóirí***
Pas le gradam	25%
Pas le tuillteanas	31%
Pas	20%
Teip	24%

(b) Páirtchreidiúint (Scrúdú Cainte)

Grád	*Céatadán na n-iarrthóirí*
Pas	87%
Teip	13%

An scrúdú cluastuisceana

Is é an scrúdú cluastuisceana an chéad chuid den scrúdú. Tugtar cúig nóiméad d'iarrthóirí chun na ceisteanna sa chuid seo a léamh sula seinntear na míreanna éisteachta. Maireann an chuid seo den scrúdú timpeall 25 nóiméad san iomlán. Léirítear an leagan amach a bhíonn ar an scrúdú cluastuisceana sa tábla thíos.

Ceist	*Líon na míreanna*	*An cineál téacs*	*Formáid na bhfreagraí*	*An líon marcanna*	*Fócas an taisc*
1	6	Trí fhógra ghearra	Freagra gearr (focal amháin, uimhir nó frása) Freagra ilroghnach (trí rogha)	12 mharc	Ag éisteacht chun eolas faoi leith a aimsiú
2	6	Trí chomhrá ghearra neamh-fhoirmiúla	Freagra gearr (focal amháin, uimhir nó frása)	12 mharc	Ag éisteacht chun eolas simplí fíorasach a aimsiú.
3	9	Comhrá níos faide	Freagra gearr (focal amháin, uimhir nó frása) / Freagra ilroghnach (ceithre rogha)	9 marc	Ag éisteacht chun eolas simplí fíorasach a aimsiú.
4	6	Comhrá níos faide	Freagra ilroghnach (trí rogha): fíor/bréagach/ní deirtear	12 mharc	Ag éisteacht chun eolas simplí fíorasach a aimsiú.

Na marcanna a bronnadh sa scrúdú cluastuisceana

Léiríonn an tábla thíos na marcanna a ghnóthaigh iarrthóirí sa scrúdú cluastuisceana.

An chluastuiscint	
Líon iarrthóirí a fuair 50% nó níos mó	67%
Líon iarrthóirí a fuair níos lú ná 50%	33%

An scrúdú cluastuisceana - comhairle agus moltaí d'iarrthóirí agus do mhúinteoirí
D'éirigh go réasúnta maith le hiarrthóirí sa rannóg áirithe seo. Mar sin féin, moltar d'iarrthóirí agus do mhúinteoirí díriú ar na pointí comhairle seo thíos:

- Ba cheart d'iarrthóirí na cúig nóiméad a bhíonn acu sula gcuirtear an taifeadadh ar siúl a chaitheamh ag léamh na gceisteanna go cúramach. Níor mhiste dóibh líne a chur faoi eochairfhocail agus faoi nathanna cainte sa cheist a bhfuil tábhacht leo. Gach seans go gcabhródh sé sin leo teacht ar an eolas atá uathu agus iad ag éisteacht leis na míreanna e.g. '*Cá bhfuil máthair Chaomháin ag dul ar saoire <u>i mbliana</u>?*'.

- Moltar go gcaithfí dua faoi leith le múineadh agus le foghlaim na bhfoirmeacha ceisteacha sa Ghaeilge. Is léir go mbíonn fadhbanna tuisceana ag cuid de na hiarrthóirí lena leithéid seo – '*Cé chomh minic…?*' – agus go gceapann siad gur duine atá i gceist toisc an focal '*Cé…*' a bheith in úsáid. Chomh maith leis sin, bhí roinnt mhaith iarrthóirí nár thuig an difríocht idir *'Cén t-am?*' agus '*Cén uair?*'

- Tugann cuid de na hiarrthóirí cúpla freagra san áit nach mbíonn gá ach le freagra amháin. Sna cásanna seo, is minic nach mbíonn ach freagra amháin díobh ceart. Ar an ábhar sin, ní féidir aon mharc a bhronnadh ar an iarrthóir mar nach féidir a bheith cinnte gur thuig sé/sí an mhír i gceart. Mar shampla, i gcás na ceiste "*Cá bhfuil máthair Chaomháin ag dul ar saoire <u>i mbliana</u>?*", seans go luaitear sa mhír éisteachta go raibh sí san Iodáil agus i Meiriceá anuraidh agus go bhfuil sí ag dul chun na Fraince i mbliana. Ní bhronnfar aon mharc ar an iarrthóir a scríobhann "*An Fhrainc agus an Iodáil*". Ba chóir an freagra lom, "*An Fhrainc*", a thabhairt.

- Is minic a chuireann iarrthóirí am amú ag scríobh abairtí iomlána nó ag tabhairt eolas breise nach bhfuil aon ghá leis. Mar shampla, agus iad ag freagairt na ceiste thuasluaite, ba mhinic a scríobh cuid de na hiarrthóirí rud mar seo – "*Bhí sí san Iodáil agus i Meiriceá anuraidh agus tá sí ag dul chun na Fraince i mbliana*". Sheachain na hiarrthóirí is láidre a leithéid seo de fhreagra – tuigeann siad nach gá eolas nach lorgaítear a sholáthar agus nach mbíonn an t-am acu chun freagraí fada a scríobh sa scrúdú cluastuisceana.

- Nuair a bhíonn tic le cur i mbosca (Ceist 3 agus Ceist 4) meabhraítear d'iarrthóirí gur cheart dóibh gan tic a chur ach i mbosca <u>amháin</u>, murab amhlaidh go gcuirtear in iúl dóibh go bhféadfadh níos mó ná freagra amháin a bheith ann. I gcásanna mar seo, nuair nach dteastaíonn ach freagra amháin, ní bhronnfar marcanna má chuireann an t-iarrthóir tic i níos mó ná bosca amháin.

- Moltar d'iarrthóirí uimhreacha a scríobh nuair is féidir é, e.g. praghas, am, dáta agus araile. Níor cheart aon am a chur amú ag scríobh na n-uimhreacha i bhfocail agus ní bhronnfar aon mharc breise as sin a dhéanamh.

- Is léir go bhfuil níos mó cleachtaidh ag teastáil ó iarrthóirí chun go mbeadh siad in ann eolas faoi leith a aimsiú i míreanna éisteachta. Fiú iarrthóirí a n-éiríonn go maith leo, is cosúil go mbíonn claonadh acu, uaireanta, gan éisteacht leis an mhír ina hiomláine sula mbreacann

siad síos an freagra. Mar shampla, i gceist mar "*Cén post atá ag Seán anois?*" gach seans go luaitear cúpla post le linn na míre ach gur ***post amháin*** acu sin atá ag Seán anois.

- Moltar do mhúinteoirí réimse leathan téacsanna agus tascanna éisteachta a úsáid chun cabhrú le hiarrthóirí dul i dtaithí ar na canúintí éagsúla, chun cur lena stór focal agus chun straitéisí cuí a fhorbairt a chabhróidh leis an chluastuiscint.
- Cé nach ngearrtar pionós ar iarrthóirí (sa scrúdú cluastuisceana) as an litriú a bheith mícheart acu, ba cheart dóibh cúram faoi leith a dhéanamh den pheannaireacht ionas go mbeidh an méid a scríobhann siad soiléir ag an scrúdaitheoir.

An scrúdú léamhthuisceana

Tugtar 90 nóiméad d'iarrthóirí chun tabhairt faoin scrúdú léamhthuisceana agus faoin scrúdú scríbhneoireachta. Ní thugtar aon treoir maidir leis an méid ama atá iarrthóirí in ainm a chaitheamh ar na comhpháirteanna ná ar na tascanna éagsúla. Tugtar leagan amach agus sonraí uile an scrúdaithe léamhthuisceana sa tábla thíos.

Ceist	*Líon na míreanna*	*An cineál téacs*	*Formáid na bhfreagraí*	*An líon marcanna*	*Fócas an taisc*
1	6	Comhrá idir chairde/ghaolta	Meaitseáil ilroghnach (roghnaigh sé mhír as naoi gcinn)	12 mharc	Ag léamh agus ag aithint an fhreagra chuí.
2	6	Ráitis nó ceisteanna gearra; agus freagraí	Freagra ilroghnach (trí rogha)	12 mharc	Ag léamh agus ag aithint an fhreagra chuí.
3	6	Trí théacs ghearra den chineál céanna (léirmheas ar leabhar nó scannán, cur síos ar chlár teilifíse, srl.)	Freagra ilroghnach (trí rogha)	12 mharc	Ag léamh agus ag fáil miontuisceana ar an ábhar.
4	6	Alt as nuachtán/iris	Ceist ilroghnach (trí rogha: fíor/bréagach/ní deirtear)	12 mharc	Ag léamh agus ag fáil miontuisceana ar an ábhar agus ar na príomhphointí.
5	12	Agallamh as nuachtán/iris	Triail iomlánaithe (oscailte)	12 mharc	Ag léamh agus ag aithint na bhfocal cuí.

Na marcanna a bronnadh sa scrúdú léamhthuisceana
Léiríonn an tábla thíos na marcanna a ghnóthaigh iarrthóirí sa scrúdú léamhthuisceana.

An léamhthuiscint	
Líon iarrthóirí a fuair 50% nó níos mó	71%
Líon iarrthóirí a fuair níos lú ná 50%	29%

An scrúdú léamhthuisceana - comhairle agus moltaí d'iarrthóirí agus do mhúinteoirí
Ar an iomlán, d'éirigh go maith le hiarrthóirí sa rannóg áirithe seo. Mar sin féin, moltar d'iarrthóirí agus do mhúinteoirí díriú ar na pointí comhairle seo thíos:

- Maidir le Ceist 1 sa scrúdú léamhthuisceana, moltar go láidir d'iarrthóirí an comhrá a léamh roinnt uaireanta chun blaiseadh ceart a fháil den ábhar. Ansin, ba chóir dóibh gach abairt bhreise a léamh go cúramach sula ndéanann siad na bearnaí a líonadh. Meabhraítear d'iarrthóirí gur leor an litir cheart a scríobh i ngach bearna. Nuair a bhíonn an comhrá críochnaithe ag iarrthóirí níor mhiste dóibh é a léamh arís cúpla uair lena chinntiú go bhfuil ciall leis na roghanna a rinne siad.

- Má iarrtar ar iarrthóirí tic a chur i mbosca, nó rogha amháin a phiocadh as cúpla rogha (Ceist 2, Ceist 3 agus Ceist 4), níor cheart dóibh ach ***freagra amháin*** a roghnú. Ní féidir marcanna a bhronnadh má roghnaíonn iarrthóir níos mó ná rogha amháin. Más rud é go bhféadfadh níos mó ná freagra amháin a bheith ceart, cuirtear é sin in iúl go soiléir sa cheist.

- Is léir ón aischothú a fhaighimid ó iarrthóirí go mbíonn barraíocht imní orthu faoi chiall gach focail a thuiscint i ngach téacs léitheoireachta. Tá sé tábhachtach a chur ina luí ar iarrthóirí gur féidir úsáid a bhaint as straitéisí éagsúla chun dul i ngleic le nathanna nach bhfuil ar eolas acu. Ba cheart iarracht a dhéanamh na straitéisí sin a fhí isteach sna tascanna léamhthuisceana a bhíonn ar siúl sa seomra ranga. Seo a leanas samplaí de straitéisí a d'fhéadfaí a úsáid (ag brath ar an téacs agus ar an tasc, ar ndóigh):

    - an féidir comhthéacs an téacs a úsáid chun brí an fhocail a fhuascailt?
    - más briathar atá i gceist, an féidir fréamh an bhriathair a aithint?
    - an bhfuil an focal cosúil le haon fhocal eile atá ar eolas ag an fhoghlaimeoir i dteanga ar bith eile?

- Ba cheart a mheabhrú d'iarrthóirí nár cheart an iomarca ama a chur amú ar fhocail nó ar nathanna nach féidir leo a thabhairt chun cuimhne. Tá gach seans ann go mbeidh siad in ann an cheist a fhreagairt fiú mura dtuigeann siad gach focal.

- Is í Ceist 5 sa léamhthuiscint is mó a chruthaíonn deacrachtaí d'iarrthóirí sa scrúdú léamhthuisceana. Meabhraítear dóibh gur gnách gur ainmfhocal, aidiacht nó briathar a bhíonn ar lár sna bearnaí seachas réamhfhocal. Tá sé fíorthábhachtach go ndéanfadh iarrthóirí an téacs iomlán i gCeist 5 a léamh go cúramach sula ndéanann siad iarracht na bearnaí a líonadh. Agus iad ag líonadh na mbearnaí ba chóir dóibh an méid a thagann tar éis gach bearna a chur san áireamh chomh maith leis an méid a thagann roimhe. ***Ní mór dóibh***

cuimhneamh nach nglacfar ach le <u>focal amháin</u> i ngach bearna. Bíonn claonadh ag roinnt iarrthóirí frásaí nó fiú abairtí iomlána a scríobh. Ní féidir aon mharc a bhronnadh sa chás sin.

- Moltar do mhúinteoirí úsáid a bhaint as réimse leathan téacsanna agus tascanna agus iad ag ullmhú iarrthóirí don chuid seo den scrúdú. Féach, mar shampla, an t-ábhar samplach atá le fáil ar an suíomh TEG [anseo].

An scrúdú scríbhneoireachta
Sa scrúdú seo déantar measúnú ar chumas na n-iarrthóirí téacsanna gearra neamhfhoirmiúla a scríobh agus ar an eolas atá acu ar bhunstruchtúir na teanga ó thaobh na gramadaí agus an stór focal de. Tá sonraí an scrúdaithe scríbhneoireachta leagtha amach thíos.

Ceist	*Líon na míreanna*	*An cineál téacs*	*Formáid na bhfreagraí*	*An líon marcanna*	*Fócas an taisc*
1	1	Paragraf gearr	Tasc treoraithe bunaithe ar phictiúir	12 mharc	Cruinneas gramadaí agus struchtúir na teanga.
2	1	Ríomhphost nó nóta neamh-fhoirmiúil	Tasc treoraithe bunaithe ar théama agus ar eochairfhocail	12 mharc	Cruinneas gramadaí agus struchtúir na teanga.
3	10	Ríomhphost, litir ghearr nó nóta	Triail iomlánaithe (oscailte)	10 marc	Cruinneas gramadaí agus struchtúir na teanga.

Na marcanna a bronnadh sa scrúdú scríbhneoireachta
Níl ach 15% de mharcanna iomlán an scrúdaithe ag dul don scríbhneoireacht ag an leibhéal seo. Léiríonn an tábla thíos na marcanna a ghnóthaigh iarrthóirí sa scrúdú scríbhneoireachta.

An scríbhneoireacht	
Líon iarrthóirí a fuair 50% nó níos mó	78%
Líon iarrthóirí a fuair níos lú ná 50%	22%

An scrúdú scríbhneoireachta - comhairle agus moltaí d'iarrthóirí agus do mhúinteoirí
Ar an iomlán, d'éirigh go maith le hiarrthóirí sa rannóg seo. Mar sin féin, moltar d'iarrthóirí agus do mhúinteoirí díriú ar na pointí comhairle seo thíos:

- Maidir le Ceist 1 sa scríbhneoireacht, is sa tríú pearsa atá an cuntas le scríobh agus ní sa chéad phearsa. Uaireanta bíonn meascán den chéad agus den tríú pearsa in úsáid ag iarrthóirí.

- Tá géarghá le cleachtadh leanúnach a dhéanamh ar scríobh na teanga. Agus iarrthóirí ag ullmhú don scrúdú seo, ní gá go mbeadh orthu píosaí fada scríbhneoireachta a dhéanamh. D'fhéadfaí, mar shampla, tascanna éagsúla scríbhneoireachta a thabhairt d'fhoghlaimeoirí mar obair bhaile, ach tá sé tábhachtach go dtuigfidís go soiléir cad é go díreach atáthar ag iarraidh orthu a scríobh. D'fhéadfaí iarraidh orthu foirmeacha a líonadh, teachtaireachtaí ríomhphoist a léamh agus a fhreagairt, nótaí gearra a scríobh, cuntas a scríobh ar phictiúir agus araile.

- Nuair a bhíonn píosaí scríbhneoireachta na bhfoghlaimeoirí á gceartú ag múinteoirí, ní leor an leagan ceart d'fhocal nó de phointe gramadaí a chur ar fáil dóibh. Tá sé riachtanach na foghlaimeoirí a chur ag smaoineamh faoin chaoi a n-oibríonn an teanga agus faoi na botúin a dhéanann siad féin go rialta. Ba chóir cabhrú le foghlaimeoirí monatóireacht agus athbhreithniú a dhéanamh ar a gcuid oibre féin ar bhonn leanúnach agus iad ag scríobh na teanga. Cuirtear an-bhéim ar an fheasacht teanga sa siollabas agus moltar do mhúinteoirí leas a bhaint as an chomhairle atá curtha ar fáil sa cháipéis sin maidir leis an fheasacht teanga.

- Is abairtí simplí atá de dhíth sa scrúdú scríbhneoireachta i *Scrúdú Bhonnleibhéal 2*. Moltar d'iarrthóirí, mar sin, na habairtí a choinneáil gearr agus gan ach an t-eolas a theastaíonn a thabhairt. Mar shampla, i gCeist 1 iarrtar ar iarrthóirí abairt nó dhá abairt a scríobh faoi gach pictiúr. Is nós le roinnt mhaith iarrthóirí neamhaird a thabhairt ar an treoir sin agus b'fhéidir cúig nó sé cinn d'abairtí a scríobh. Is mó an seans go ndéanfaidh iarrthóirí botún má scríobhann siad an iomarca nó má bhíonn siad ag iarraidh rud simplí a chur in iúl ar bhealach casta. Go hachomair, ba cheart cloí leis na treoracha faoin méid atá le scríobh.

- Tá sé tábhachtach chomh maith go gcloífeadh iarrthóirí le hábhar na gceisteanna. I gcás cuid de na hiarrthóirí bíonn an chuma ar na píosaí scríbhneoireachta uaireanta go raibh abairtí nó píosaí foghlamtha de ghlanmheabhair acu. Ní fiú na habairtí nó na píosaí seo a úsáid mura mbaineann siad go dlúth le hábhar na ceiste.

- Ba cheart d'iarrthóirí am a thabhairt dóibh féin ag deireadh an scrúdaithe leis an méid atá scríofa acu a sheiceáil, agus a cheartú más gá. I measc na rudaí ar cheart dóibh breathnú orthu, tá:
  - an phoncaíocht (go háirithe síntí fada agus ceannlitreacha);
  - an litriú;
  - úsáid na mbriathra agus na n-aimsirí;
  - na forainmneacha agus na réamhfhocail;
  - líon na bhfocal.

- Seo thíos cuntas ar na botúin is coitianta a rinne iarrthóirí agus iad i mbun scríbhneoireachta sa scrúdú seo. Moltar do mhúinteoirí agus d'iarrthóirí aird faoi leith a thabhairt ar na pointí seo thíos agus ar na botúin choitianta eile a dhéanann foghlaimeoirí agus iad i mbun scríbhneoireachta:

  (1) **<u>An fleiscín</u>**: in easnamh leis an réimír *an-*. '*Bhí mé an tuirseach ach bhí an tsaoire an deas*' (recte: *Bhí mé an-tuirseach ach bhí an tsaoire an-deas*).

Fleiscín curtha isteach leis an réimír 'ró'. '*Tá sé ró-dhaor' (*recte: *Tá sé ródhaor*).

(2) **<u>An síneadh fada</u>**: claonadh ag iarrthóirí bheith neamartach in úsáid na síntí fada. Fágtar ar lár iad go minic e.g. an chéad síneadh fada san fhocal '*conaí*' (recte: *cónaí*), nó cuirtear iad san áit nach bhfuil gá leo e.g ar an aidiacht shealbhach '*mo*' e.g. '*mó chairde*' (recte: *mo chairde*) nó '*Tá mé ag obair í mbialann*' (recte: *i mbialann*). Uaireanta bíonn na síntí fada in áiteanna difriúla ar an fhocal céanna i bpíosa amháin scríbhneoireachta. Is cuid den fheasacht teanga é iarraidh ar fhoghlaimeoirí athbhreithniú agus anailís a dhéanamh ar an méid atá scríofa acu agus a n-aird a dhíriú ar dhrochnósanna mar seo. Ní mór cuimhneamh go gcaithfidh litriú na bhfocal atá le cur sna bearnaí i gCeist 3 a bheith cruinn ceart. Is minic a aimsíonn iarrthóir an focal ceart ach go litríonn sé/sí go mícheart é. Ní féidir aon mharc a bhronnadh sa chás sin.

(3) **<u>An t-urú</u>**: in easnamh go minic, mar shampla, *'i teach'* (recte: *i dteach*), *'ár cairde'* (recte: *ár gcairde*)

(4) An aimsir láithreach den bhriathar '*taitin*' litrithe go mícheart nó go míchaighdeánach e.g. '*táitnonn*', '*taithníonn*' (recte: *taitníonn*).

(5) Is minic a dhéanann iarrthóirí na haimsirí a mheascadh in abairtí mar seo '*Is múinteoir mé agus thaitin mo phost liom*' (…*agus taitníonn mo phost liom*).

(6) **<u>An séimhiú</u>**: in easnamh i ndiaidh na míre '*ní*' e.g. '*Ní bíonn am agam*' (recte: *Ní bhíonn am agam*), leis na haidiachtaí sealbhacha e.g. *'mo teaghlach'* (recte: *mo theaghlach*), le réamhfhocail e.g. *'sa cathair/bialann'* (recte: *sa chathair/bhialann*), '*ó Baile Átha Cliath*' (recte: *ó Bhaile Átha Cliath*).
Ar an taobh eile, is minic a chuireann iarrthóirí séimhiú áit nach bhfuil gá leis e.g. '*Chas mé le chara nua*' (recte: *Chas mé le cara nua*).

(7) Ní bhíonn na huimhreacha pearsanta ar eolas ag cuid de na hiarrthóirí agus scríobhtar rudaí ar nós '*Bhí trí duine eile sa rang*' (recte: *Bhí triúr eile sa rang*).

(8) Bíonn mearbhall ar iarrthóirí go minic faoin difríocht atá idir tír (*an Ghearmáin*), teanga (*an Ghearmáinis*) agus aidiacht (*bia Gearmánach*).

(9) Litrítear focail áirithe mícheart go minic e.g. '*inin/nion*' (*iníon*), '*arais*' (*ar ais*), '*thanig*' (*tháinig*), '*chuaig'* (*chuaigh*), agus '*alán*' (*a lán*).

(10) Is minic a bhíonn iarrthóirí measctha idir uimhir iolra na haidiachta agus breischéim/sárchéim na haidiachta e.g. '*na daoine óige*' (recte: *na daoine óga*).

(11) '*Dé Domhnach*' in ionad '*Dé Domhnaigh*' nó '*An Domhnach*'.

(12) Ceannlitreacha in úsáid i dtús ainmfhocal d’ainneoin nach ainmfhocail dhílse iad agus nach bhfuil siad ag tús na habairte.

(13) Tá sé fíorthábhachtach go ndéanfadh iarrthóirí an-iarracht focail atá tugtha dóibh i dtéacs na gceisteanna a litriú i gceart agus iad féin á scríobh. Léiríonn botúin litrithe den chineál sin easpa cúraim sa scríbhneoireacht.

(14) Bíonn claonadh ag iarrthóirí ‘*Ba mhaith liom*…’ a scríobh, nuair is ‘*Is maith liom* …’ a bhíonn i gceist acu.

(15) Bíonn iarrthóirí measctha idir brí agus úsáid na nathanna ‘*ag siúl*’ agus ‘*ag súil*’.

An scrúdú cainte

Iarrthóir amháin a chuirtear faoi scrúdú ag aon am amháin. Bíonn beirt scrúdaitheoirí i láthair, duine amháin acu sin ag plé leis an iarrthóir, ag cur na gceisteanna agus ag stiúradh an chomhrá. Déantar taifeadadh ar na scrúduithe cainte ar fad d’fhonn monatóireacht a dhéanamh agus ar mhaithe le taighde agus traenáil. Tugtar eolas thíos faoi scrúdú cainte *Scrúdú Bhonnleibhéal 2 (A2)*.

Cuid	***An fad ama***	***An cineál taisc***	***Na feidhmeanna teanga***
1	4-5 nóiméad	Cuirtear ceisteanna ar an iarrthóir faoina s(h)aol laethúil (áit chónaithe, teaghlach, obair, caitheamh aimsire, laethanta saoire, taisteal srl.)	Ag tabhairt eolais.
2	2-3 nóiméad	Rólghníomhaíocht: (a) Tugtar cárta don iarrthóir cúig nóiméad sula dtosaíonn an scrúdú ionas go mbeidh am aige/aice ullmhú. Tá eochairfhocail ar an chárta a bhaineann le himeacht ar leith: ag pleanáil laethanta saoire nó ag déanamh cur síos ar dheireadh seachtaine srl. Freagraíonn an t-iarrthóir ceisteanna ón scrúdaitheoir maidir le dátaí, áiteanna, praghas, turais srl. (b) Ansin cuireann an t-iarrthóir ceisteanna ar an scrúdaitheoir faoi imeacht atá cosúil leis an cheann atá	Ag tabhairt eolais. Ag lorg eolais. Ag léiriú tuairimí simplí.

		léirithe ar an rólchárta. Baineann an t-iarrthóir úsáid as na focail cheisteacha ar an gcárta mar leideanna.	
3	2-3 nóiméad	Ag insint scéal simplí: Tugtar sraith de 6 phictiúr don iarrthóir agus tá nóiméad amháin aige/aici le féachaint orthu. Ansin déanann an t-iarrthóir cur síos ar an mhéid atá ag tarlú sna pictiúir. Radhairc ón ghnáthshaol a léireofar iontu: ag ithe i mbialann, ag siúl sna sléibhte srl.	Ag déanamh cur síos ar phictiúir agus an méid atá ag tarlú iontu.

Na marcanna a bronnadh sa scrúdú cainte
Léiríonn an tábla thíos na marcanna a ghnóthaigh iarrthóirí sa scrúdú cainte.

(a) Lánchreidiúint

An scrúdú cainte	
Líon iarrthóirí a fuair 50% nó níos mó	85%
Líon iarrthóirí a fuair níos lú ná 50%	15%

(b) Páirtchreidiúint (Scrúdú Cainte)

An scrúdú cainte	
Líon iarrthóirí a fuair 50% nó níos mó	87%
Líon iarrthóirí a fuair níos lú ná 50%	13%

An scrúdú cainte - comhairle agus moltaí d'iarrthóirí agus do mhúinteoirí
Sa rannóg seo, d'éirigh go maith le hiarrthóirí a thug faoin pháirtchreidiúint maraon leo siúd a thug faoin scrúdú lánchreidiúna. Mar sin féin, moltar d'iarrthóirí agus do mhúinteoirí aird a dhíriú ar na pointí seo a leanas:

- Uaireanta, tarlaíonn sé nach mbíonn iarrthóirí eolach ar leagan amach an scrúdaithe cainte. Nuair a tharlaíonn sé seo bíonn siad míshuaimhneach agus neirbhíseach agus iad i mbun na dtascanna agus ag freagairt na gceisteanna. Ba cheart go mbeadh tascanna cainte (bunaithe ar na cinn atá leagtha amach i scrúduithe samplacha don leibhéal seo) ina gcuid lárnach d'aon chlár teagaisc nó d'aon chúrsa ullmhúcháin don scrúdú seo. D'fhéadfadh an múinteoir tascanna a bhunú ar na cinn sa scrúdú samplach. Féach na físeáin eolais maidir le scrúduithe cainte TEG ar an suíomh idirlín www.teg.ie

- Bítear ag súil le hiarrthóirí ag an leibhéal seo a bheith in ann iad féin a chur in iúl trí úsáid a bhaint as abairtí simplí agus frásaí gairide a bhaineann go dlúth lena saol féin. Bítear ag súil go mbeidh siad in ann an stór focal agus na struchtúir atá ar eolas acu a úsáid chun forbairt bheag a dhéanamh ar na hábhair chainte éagsúla a thagann chun cinn sa scrúdú. Féach, mar shampla, an fhorbairt a dhéanann Iarrthóir 3 thíos ar na pointí. Tuigtear, ar ndóigh, nach mbeidh caint aon iarrthóra ag an leibhéal seo saor ó locht ná ó bhotúin.

An scrúdaitheoir:	Cad a rinne tú an deireadh seachtaine seo caite?
Iarrthóir 1:	Ní dhearna mé aon rud.
Iarrthóir 2:	Ní dhearna mé faic mar bhí mé tinn.
Iarrthóir 3:	Ní dhearna mé mórán. Bhí slaghdán orm agus d'fhan mé sa teach. Bhreathnaigh mé ar chluiche peile ar an teilifís.

Léiríonn caint Iarrthóir 3 thuas an fhorbairt agus an leathnú ar an ábhar atá ag teastáil sa scrúdú cainte ag Bonnleibhéal 2. Caithfidh iarrthóirí an deis a thapú an stór focal agus an t-eolas atá acu a léiriú do na scrúdaitheoirí.

- Tuigeann na scrúdaitheoirí go mbíonn iarrthóirí neirbhíseach sa scrúdú cainte agus bíonn siad breá sásta ceisteanna a chur an athuair sa chás nach dtuigeann an t-iarrthóir an cheist an chéad uair. Tá sé tábhachtach go mbeadh frásaí ar eolas ag an iarrthóir le cabhrú leis an chumarsáid idir é/í féin agus an scrúdaitheoir cainte. D'fhéadfaí úsáid a bhaint as nathanna den chineál seo: '*Ní thuigim an cheist sin*', '*Ní thuigim an focal x*', nó '*Ar mhiste leat é sin a rá arís, le do thoil?*'.

- Maidir le Cuid 2 (an Rólghníomhaíocht) sa scrúdú cainte, tá sé riachtanach go dtuigfeadh na hiarrthóirí ***<u>go mbeidh orthu féin ceisteanna a chur ar an scrúdaitheoir</u>*** chomh maith le ceisteanna an scrúdaitheora a fhreagairt. Moltar d'iarrthóirí cúram faoi leith a dhéanamh de na foirmeacha ceisteacha sa Ghaeilge agus dianchleachtadh a dhéanamh orthu i dtascanna éagsúla sa seomra ranga (fch. pointe 13 thíos).

- Uaireanta bíonn claonadh ag iarrthóirí úsáid a bhaint as focal nó frása Béarla nuair nach féidir leo cuimhneamh ar leagan Gaeilge. Ní haon dochar mór é seo a dhéanamh uair nó dhó, ach caillfidh an t-iarrthóir marcanna má dhéanann sé/sí go rómhinic é agus go háirithe más focal nó frása atá ann atá leagtha síos sna siollabais do na Bonnleibhéil. Mar shampla, bíonn an claonadh ag roinnt iarrthóirí úsáid a bhaint as an leagan Béarla d'ainm an phoist atá acu. Cé nach bhfuil liosta iomlán na slite beatha sa siollabas, bheifí ag súil le hiarrthóirí teideal an phoist atá acu féin a bheith ar eolas acu i nGaeilge.

- Meabhraítear d'iarrthóirí gur cur síos simplí atá de dhíth i gCuid 3 (an tsraith pictiúr) den scrúdú cainte. Ba cheart d'iarrthóirí an nóiméad a fhaigheann siad a chaitheamh ag smaoineamh ar an scéal a léirítear sna pictiúir agus ar na príomhfhocail agus na príomhfhrásaí a bheidh in úsáid acu agus iad i mbun cainte.

- Bíonn claonadh ag iarrthóirí ag leibhéil éagsúla cumais go leor de na botúin chéanna a dhéanamh agus iad ag labhairt na teanga. Is chun dul i ngleic leis an fhadhb sin a chaithfear cabhrú le foghlaimeoirí na deacrachtaí atá acu sa scríobh agus sa labhairt a aithint agus a cheartú. Mar a luadh thuas, ní leor don teagascóir botúin a chur ar a súile d'fhoghlaimeoirí – moltar na foghlaimeoirí a threorú chun monatóireacht leanúnach a dhéanamh ar a gcuid oibre féin. Seo thíos roinnt de na botúin ghramadaí is coitianta a dhéanann iarrthóirí sa scrúdú cainte:

  1. Baineann go leor iarrthóirí úsáid as an aimsir chaite nuair ba cheart dóibh úsáid a bhaint as an aimsir ghnáthláithreach, e.g. '*Cad a dhéanann tú nuair a bhíonn am saor agat?*' '*Chuaigh mé go dtí an phictiúrlann*'. (recte: *Téim go dtí an phictiúrlann*).

  2. An uimhir iolra a úsáid tar éis '*cúpla*' e.g. '*Bhí mé féin agus cúpla cairde ann*' (recte: *cúpla cara*).

  3. Inscne na bhfocal. Ní bhítear ag súil go mbeidh inscne gach ainmfhocail ar eolas ag iarrthóirí ach táthar ag súil go mbeidh na cinn is coitianta ar eolas acu – iad sin atá leagtha síos sa siollabas don leibhéal seo.

  4. Gan an aidiacht a bheith ag réiteach leis an ainmfhocal e.g. '*rang mhór*' (*rang mór*).

  5. Bíonn cuid de na hiarrthóirí measctha idir uimhir iolra an ainmfhocail agus breischéim/sárchéim na haidiachta e.g. '*Tá triúr cailíní óige agam*' (recte: c*ailíní óga*).

  6. Ceisteanna a fhreagairt go mícheart e.g. '*Is ea*' nó '*Tá*' a thabhairt mar fhreagra ar an cheist '*An dtaitníonn do phost leat?*', in ionad '*Taitníonn*' nó '*Ní thaitníonn*' nó a leithéidí.

  7. An briathar '*cónaigh*'. '*Tá mé i mo cónaí*', in ionad '*Tá mé i mo chónaí*'. Is deacair a rá, go minic, an fadhb fhoghraíochta a bhíonn i gceist anseo (e.g. deacrachtaí leis an bhfuaim 'ch' [x]). Gach seans gur fadhb ghramadaí atá ann, áfach, mar go dtagann sé chun cinn sa scríobh chomh maith. Bíonn deacracht leanúnach ag iarrthóirí leis an aidiacht shealbhach '*mo*'. Is minic a fhágann siad an séimhiú ar lár i ndiaidh '*mo*' e.g. '*mo post*', '*mo deirfiúr*' agus araile.

  8. Baintear úsáid mhícheart as na réamhfhocail, e.g. '*Fágaim an teach ar a 8.00 sa maidin*' (recte: *ar maidin*), '*Téim ag snámh ar an deireadh seachtaine*' (recte: *ag an deireadh seachtaine*) nó '*Buailim Seán gach Déardaoin sa teach tábhairne*' (recte: *Buailim le Seán*…).

  9. '*San*' a úsáid in ionad '*sa*' agus *vice versa* e.g. '*Tá dúil agam san spórt*' (recte: *sa spórt*), nó '*Tá sé sa óstán*' (recte: *san óstán*).

10. An t-ainmfhocal mírialta '*bliain*'. Bíonn an-deacrachtaí ag iarrthóirí leis an ainmfhocal seo.

11. Gan urú a chur i ndiaidh an réamhfhocail 'i'. '*Tá mé ag obair i garáiste*' (recte: *i ngaráiste*).

12. Measctar na haimsirí uaireanta e.g. '*An bhliain seo caite, pósfaidh mé*' (recte: *Phós mé an bhliain seo caite*).

13. Bíonn éiginnteacht ann faoi na foirmeacha ceisteacha. Chun go mbeidh iarrthóirí in ann an tasc rólghníomhaíochta i gCuid 2 a dhéanamh tá sé riachtanach go mbeidís in ann na buncheisteanna a chur e.g. '*Cén áit*…?', '*Cén t-ainm atá ar*…?', '*Cén costas atá ar*…?' agus araile.

Moltaí ginearálta

- Moltar go láidir do mhúinteoirí agus d'iarrthóirí dianstaidéar a dhéanamh ar na scrúduithe samplacha agus ar na treoracha a thugtar in éineacht leo agus atá ar fáil **anseo** ar an suíomh.

- Tá teacht chomh maith ar ábhar teagaisc samplach atá oiriúnach do mhúinteoirí atá ag ullmhú iarrthóirí do *Scrúdú Bhonnleibhéal 2 (A2)*. Tá teacht ar threoracha don mhúinteoir agus fosta ar bhileoga oibre agus ar chomhaid fuaime **anseo** ar an suíomh.

- Iarrtar ar iarrthóirí an t-eolas agus na moltaí a thugtar ar an suíomh a léamh go cúramach. Is ar shuíomh TEG www.teg.ie a bhíonn an t-eolas is déanaí maidir le dátaí na scrúduithe agus is ansin a bhíonn eolas faoi aon uasdátú maidir le hábhair na scrúduithe.